

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3015/2022. (I. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 42.Pkf.635.048/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó 2021. február 25-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, illetve a 2021. május 10-én benyújtott indítványkiegészítésében kérte a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 42.Pkf.635.048/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel az véleménye szerint ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítványozó által támadott bírói döntés egy végrehajtási eljárásban hozott, végrehajtási kifogásnak hely adó elsőfokú bírósági végzéssel szembeni fellebbezés ügyében született végzés. Az indítvány alapjául szolgáló tényállás a következő volt.
- [3] Az indítványozó édesanyja és édesapja devizakölcsönt vettek fel egy banktól, de a törlesztőrészletek elmaradása miatt a bank végrehajtási eljárást indított ellenük, majd a követelést engedményezte egy faktoring cégnek. A faktoring cég, tekintettel arra, hogy a végrehajtási ügyérték a tartozás fedezetül eredetileg felajánlott családi ház értékének több mint kétszeresére nőtt, megegyezett az adósokkal, melynek lényege az volt, hogy a követeléskezelő cég hajlandó volt a végrehajtási ügyérték kevesebb mint negyedéért egy harmadik személyre, az indítványozó meghatározása szerint egy családi barátjukra engedményezni a követelést, melynek fejében szabadulhat a hitelezői szerepből, a család pedig a barát számára juttatott pénzüsszezből kielégítheti az így lecsökkentett összegű tartozást. A családi barát a követelését az adósok lányára, azaz az indítványozóra engedményezte, az indítványozó és nővére pedig megkapták szüleiktől az eredetileg a kölcsönösszeg fedezetül szolgáló családi házas ingatlant. Az ügyletek megtörténtét követően a jogutód végrehajtói iroda jogelődje, a végrehajtást fogantatosító önálló bírósági végrehajtó díjjegyzéket bocsátott ki, mely szerint a végrehajtást kérőnek, azaz ezen időpontban az engedményes indítványozónak – a végrehajtó munkadíján és költségein felül – négymillió forint végrehajtási behajtási jutalékot kell fizetnie a végrehajtó számára.
- [4] A díjjegyzékkel szemben az indítványozó mint végrehajtást kérő és ilyenként mint a négymillió forint megfizetésére kötelezendő személy végrehajtási kifogást terjesztett elő, melyben kérte a bíróságtól annak megállapítását, hogy a díjjegyzék jogtalan, ezért a behajtásijutalék-fizetési kötelezettsége 0 forint. Azt nem vitatta, hogy a végrehajtónak jogosan jár a munkadíja és a költségei, de álláspontja szerint az adóstól tényleges pénzügyi megtérülésre nem került sor, így a díjjegyzékben feltüntetett jutalék iránti igény nem megalapozott. A végrehajtási eljárás részben sem volt eredményes, sem a végrehajtást kérő, sem a végrehajtó számára megtérülésre nem került sor, így az eljárás befejezése esetén sem kötelezhető a végrehajtást kérő behajtási jutalék megfizetésére. A végrehajtó a kifogás elutasítását kérte, mivel véleménye szerint a jogutódlási okiratok megfogalmazásából egyértelműen kiderül, hogy a jogelőd végrehajtást kérők kielégítése megtörtént.
- [5] Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB vagy elsőfokú bíróság) 0104-4. Vh.11.155/2016/13. számú végzésében a kérelmet megalapozottnak találta, a végrehajtási kifogásnak hely adott, és a végrehajtó díjjegyzékét akként változtatta meg, hogy a behajtási jutalék 0 forint. A PKKB álláspontja szerint a behajtási jutalék nem egy ténylegesen felmerülő végrehajtói költség, hanem egy eredményfüggő díjtétel, mely csak a legalább részben sikeres végrehajtás esetén illeti meg a végrehajtót. Mivel az adóstól térülés jelen végrehajtási ügyben nem történt, ezért megállapítható, hogy a végrehajtás részben sem vezetett eredményre. Nem releváns a végrehajtó azon hivatkozása, miszerint a végrehajtást kérő elengedte a követelést,

mivel ez nem változtat azon a tényen, hogy a követelés nem térült meg az eljárás során. Az elengedés a végrehajtás megszűnését jelenti, nem pedig annak sikerességét, tekintettel arra, hogy a végrehajtás mindenkor célja a követelés behajtása az adóstól a végrehajtást kérő részére. Abban az esetben, ha az adóstól nem történik fizetés sem a végrehajtást kérő, sem a végrehajtó felé, az eljárás nem eredményes. E vonatkozásban nem számít az, hogy a végrehajtást kérők egymás között ingyenesen vagy visszerhesen ruházzák át a követelést, a végrehajtás eredményessége szempontjából kizárólag az adós teljesítése vehető figyelembe, mivel annak kikényszerítése céljából indult az eljárás. A végrehajtót az eljárás foganatosítása körében végzett munkájáért megilleti a munkadíja és költségei, jutalékot azonban nem számolhat fel olyan eljárásban, melyben az adóstól megtérülés nem történt.

- [6] Az elsőfokú bíróság végzésével szemben a végrehajtói iroda nyújtott be fellebbezést, mely alapján a Fővárosi Törvényszék 42.Pkf.635.048/2020/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta, a későbbi indítványozó végrehajtást kérő végrehajtási kifogását elutasította, és a végrehajtó díjjegyzékét hatályában fenntartotta. A végzés indokolásában a törvényszék abból indult ki, hogy a fellebbezés alapján abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a végrehajtót megilleti-e behajtási jutalék akkor, ha a végrehajtást kérő az adóstól történt behajtás nélkül a követelést elengedi, vagyis hogy miként kell értelmezni az eredményes végrehajtás fogalmát, amely fogalmat ekkor nem határozott meg jogszabály. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 34. § (5) bekezdése szerint a végrehajtást kérő a végrehajtási költségek kielégítéséről akkor is köteles gondoskodni, ha az adós a követelés összegét a végrehajtást kérőnek fizette meg. A Vht. 254. § (4) bekezdése szerint jutalék a végrehajtási eljárás eredményessége vagy részbeni eredményessége esetén jár a végrehajtónak, függetlenül attól, hogy a teljesítés a végrehajtóhoz vagy a végrehajtást kérőhöz pénzben vagy természetben történt. A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet 14. §-a szerint pedig ha a végrehajtási eljárás teljesen vagy részben eredményes, a végrehajtót behajtási jutalék illeti meg. Jelen esetre nem alkalmazandó ugyan, mégis a korábban is irányadó értelmezést, illetve gyakorlatot tükrözi a Vht. 2020. július 16-tól hatályos 254. § (4a) bekezdése, miszerint a végrehajtási eljárás eredményességének vagy részbeni eredményességének minősül, ha a végrehajtást kérő a követelését elengedi. Ezen rendelkezés alapja az, hogy az adós – teljesítés nélküli – mentesítése alkalmas lehetett a fenti jogszabály, vagyis a végrehajtást kérőt a végrehajtási költségek megfizetésére kötelező rendelkezés kikerülésére. Korábban ezért a joggyakorlat munkálta ki azt az egyértelmű értelmezést, miszerint a megtérülés körében értékelendő az az eset, amikor a végrehajtást kérő a végrehajtási eljárás megindításával már kifejezi azon szándékát, hogy követelését állami kényszer alkalmazásával érvényesítse, majd követelését ezt követően elengedi. Mindennek alapján a díjjegyzék a jogszabályoknak és az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően lett kiállítva, így a végrehajtói iroda fellebbezése alapos, a behajtási díj jogosan illeti meg a végrehajtót.
- [7] 3. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel az véleménye szerint ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogon belül az indítványozó a bírósághoz fordulás joga, a tisztességes tárgyaláshoz való jog, az indokolási kötelezettség, valamint az önkényes mérlegelés tilalma sérelmét állítja. Az önkényes mérlegelés tilalma érvelése szerint azért sérült, mert a másodfokú bíróság a bírói gyakorlatra alapította végzését, pedig ha a nyelvtani értelmezést vette volna alapul, akkor egyértelműen arra kellett volna jutnia, hogy a behajtási jutalék iránti végrehajtói igény alaptalan. Állítása szerint a bíróság olyan jogszabályt alkalmazott, amely az ügy megindításkor még nem volt hatályban, így az eljárásban nem lett volna alkalmazható. Állítása szerint a törvényszék nyilvánvalóan nem alkalmazta az irányadó normákat, erre azonban nem tért ki az indokolásában, így sérült az indokolási kötelezettség is. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelme szorosan kapcsolódik az önkényes bírói mérlegelés tilalmának sérelméhez; az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság helytálló indokát adta döntésének, melyhez képest az ezt megváltoztató helytelen döntésben az elsőfokú bíróság érveinek és jogi következtetéseinek mellőzése „alkotmányos jogot sértő mértékben téves, ezért az érdemi, hatékony jogorvoslathoz való jog, az önkényes mérlegelés tilalma sérelmével jár”. Végül az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog sérelmét arra hivatkozással állítja az indítványozó, hogy a számára hátrányos jogi következménnyel járó végzés „befolyásolta a végrehajtási fizetési kötelezettséget, ideértve a költség-teljesítési kötelezettséget, a vagyoni hátrány pedig sérti a tulajdonhoz való jogot”.

- [9] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. E vizsgálat alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásra alkalmatlan, ennek alapján nem fogadható be.
- [10] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban az indítványozó érdemi, alkotmányjogilag releváns indokolást nem fejt ki arra nézve, hogy a támadott bírósági döntés miért sérti a tulajdonhoz való Alaptörvényben biztosított jogát; önmagában az, hogy egy számára kedvezőtlen bírósági döntés a megítélt költségek megfizetésével jár, nem tekinthető ilyen, alkotmányjogilag releváns indokolásnak. Erre tekintettel az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban az indítvány nem felel meg annak az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti feltételnek, miszerint az indítványnak tartalmaznia kell indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes a megjelölt Alaptörvényben biztosított joggal.
- [11] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában egyebekben a törvényszék által megállapított tényállást és az ebből levont jogi következtetéseket, elsősorban a törvényszék jogértelmezését támadja; indítványa lényegében a számára kedvező elsőfokú végzésnek tartalmilag megfelelő bírósági döntés meghozatalára irányul, azzal, hogy az Alkotmánybíróság utasítsa a törvényszéket új eljárásra és új határozat meghozatalára, az „alkotmányjogi panaszban írtakkal egyező kötelező utasítással”. Az indítványozó ezáltal pusztán a törvényszéki jogértelmezés módját és eredményét sérelmezi, indítványa pedig a számára kívánatos döntés meghozatalára irányul. Mivel az indítvány a támadott bírósági döntés tartalmi, szakjogi kritikáját foglalja magában, ezért az nem veti fel annak a lehetőségét, hogy akár a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, akár hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéstről volna szó, így a panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek.
- [12] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, valamint a jogszabályok értelmezése, beleértve az eljárási rendelkezések értelmezését is, a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}
- [13] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 42.Pkf.635.048/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, visszautasította.

Budapest, 2021. december 14.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/467/2021.

